प्रगृह्ये गृह्यते नैव क्षतं विगतसंधिना ।
कष्टपाठाद्विसंधित्वदुर्वचादौ न दुर्भगम् ॥ २७ ॥
अनुप्रासे पदावृत्तिर्व्यस्तसंबन्धता शुभा ।
नार्थसंग्रहणे दोषो व्युत्क्रमाद्यैर्न लिप्यते ॥ २८ ॥
विभक्तिसंज्ञालिङ्गानां यत्रोद्वेगो न धीमताम् ।
संख्यायास्तत्र भिन्नत्वमुपमानोपमेययोः ॥ २९ ॥
अनेकस्य तथैकेन बहूनां बहुभिः शुभा ।
कवीनां समुदाचारः समयो नाम गीयते ॥ ३० ॥
सामान्यश्च विशिष्टश्च धर्मवद्भवति द्विधा ।
सिद्धसैद्धान्तिकानां च कवीनां चाविवादितः ॥ ३१ ॥
यः प्रसिद्ध्यति सामान्य इत्यसौ समयो मतः ।
सर्वे सैद्धान्तिका येन संचरन्ति निरत्ययम् ॥ ३२ ॥
कियन्त एव वा येन सामान्यस्तेन स द्विधा ।
छेदसिद्धान्ततोऽन्यः स्यात्केषांचिद्भ्रान्तितो यथा ॥ ३३ ॥
तर्कज्ञानं मुनेः कस्य कस्यचित्क्षणभङ्गिका ।
भूतचैतन्यता कस्य ज्ञानस्य स्वप्रकाशता ॥ ३४ ॥
प्रज्ञातस्थूलता शब्दानेकान्तत्वं तथार्हतः ।
शैववैष्णवशाक्तेयसौरसिद्धान्तिनां मतिः ॥ ३५ ॥
जगतः कारणं ब्रह्म सांख्यानां स(तत्)प्रधानकम् ।
अस्मिन्सरस्वती लोके संचरन्तः परस्परम् ॥ ३६ ॥
बध्नन्ति व्यतिपश्यन्तो यद्विशिष्टः स उच्यते ।
परिग्रहादप्यसतां सतामेवापरिग्रहात् ॥ ३७ ॥
भिद्यमानस्य तस्यार्याद्वैविध्यमुपगीयते ।
प्रत्यक्षाद्यैः प्रमाणैर्यद्बाधितं तदसद्विदुः ॥ ३८ ॥
कविभिस्तत्प्रतिग्राह्यं ज्ञानस्य द्योतमानता ।
यदेवार्थक्रियाकारि तदेव परमार्थसत् ॥ ३९ ॥
अज्ञानाज्ज्ञानतस्त्वेकं ब्रह्मैव परमार्थसत् ।
विष्णुः स्वर्गादिहेतुः स शब्दालंकाररूपवान् ॥
अपरा च परा विद्या तां ज्ञात्वा मुच्यते भवात् ॥ ४० ॥

इत्यादिमहापुराणे आग्नेये काव्यदोषविवेको नाम सप्तच-
त्वारिंशदधिकत्रिशततमोऽध्यायः ॥ ३४७ ॥

॥ समाप्तं चेदमाग्नेयं काव्यादिलक्षणप्रकरणम् ॥

JAGADGURU VISHWARADHYA
A SIMHASAN JNANAMANDIR
LIBRARY
Tamawadi Math, Varanasi
NO. 2603